Ч. 269 (11.520). Львів, неділя 2. грудня 1928. Оплата почтова уплачена готівкою. Рік LXVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 23-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

На похилій площі.

Львів, 1. грудня 1928.

На похилій площі находиться у СРСР господарство, на похилій площі індустрія і хліборобство. Та кожда похила площа має два напрями: вгору і вдолину. У СРСР господарство має наклін котитися в долину. Про те довідуємося між іншим з першорядного більшовицького джерела, бо з промови самого Сталіна, яку він виголосив на пленумі Центрального Комітету ВКП(б) дня 19. листопада ц. р.

Сталін застановлявся у своїй промові над трьома актуальними справами, а саме: над індустріялізацією краю, над т. зв. зерновою проблемою, тобто над недостачею хліба і над боротьбою у нутрі партії.

Щодо першої справи, то став він на становищі, що край треба в прискоренім темпі індустріялізувати, бо тільки через індустріялізацію можна поставити „всенародне господарство на базі соціялістичного розвитку". Тим самим признав він, що народнє господарство СРСР ще далеко непоставлене на „соціялістичній базі". А не поставлене тому, що індустріялізація йде тяжко. „Справа скорого темпа у розвитку індустрії не стоялаб у нас так гостро як стоїть тепер, якби ми мали таку розвинену промисловість і таку розвинену техніку як у Німеччині і колиб питома вага індустрії в цьому народньому господарстві стояла в нас так само високо, як у Німеччині". Одначе в СРСР не так. Та справа скорого темпу стоялаб у СРСР ще й тоді краще, якщо СРСР не був би „єдиною країною диктатури пролетаріяту, а одною з країн пролетарської диктатури". Але й цього нема! І через те справа з індустріялізацією стоїть „гостро".

Та є ще одна причина, наслідком чого та „гострота" ще загострюється. Ось що каже про неї Сталін: „Я маю на оці наявність переважної більшости дрібних товаропродуцентів у нашій країні, їх спорідненість з цілком відсталим виробництвом, проти якого наша велика соціялістична промисловість виглядає як острів серед моря". Отже: острів серед моря — це радянська індустрія в СРСР, який є наскрізь хліборобським. Який-же вихід з того, як довести до того, щоби при допомозі індустріялізації краю поставити справу так, щоби хліборобство було островом серед радянського індустріяльного моря? Це дуже важко і не під силу навіть Сталінові. Бо й він стверджує, що хоч індустрію вважають „провідним началом" всього соціялістичного господарства, то всеж сільське господарство є „базою для розвитку індустрії і як ринок, що бере продукт індустрії і як джерело сировини, харчів і як джерело експортових резерв". Виходить, що більшовицькі експерименти з індустріялізацією обертаються у блудному колесі. Зовнішні обставини їм не сприяють, внутрішні теж ні, бо нема ні грошей ні бази для розвитку індустрії ні навіть достаточної скількости хліба для прокормлення населення. Одначе все те не збиває Сталіна з пантелику. Він вдоволиться таким висновком:

„Необхідно добитися того, щоби догнати і перегнати передову техніку розвинених капіталістичних країн. І або ми дібємося того, або нас знищать. А це вірне не тільки з погляду будови соціялізму, але й з погляду оборони незалежности нашого краю".

Як бачимо, то сказане рівно сильно. Перейдім до другої справи, а саме до т. зв. зернової проблеми в СРСР. Тут Сталін полемізує з якимсь Фрумкіном, що вислав у тій справі листа до всіх членів Центр. Комітету і політбюра. Фрумкін твердить, що в сільському господарстві є „застій і деградація", але про це комуністи не повинні писати в пресі. За те в партії мусять тим явніше основно занятися. Своє твердження про деградацію в сільському господарстві будує Фрумкін на факті, що цього року в цілому СРСР засіяно меншу площу зерновими культурами ніж минулого року. Сталін каже, що твердження Фрумкіна неправдиві, бо деградація означалаб у сільському господарстві перехід від плуга до сохи, від трактора до рала. А цього чейже у СРСР ніхто не помічає. Та всеж розвиток сільськ. господарства треба за всяку ціну піднести. А до того є три шляхи: збільшити засівну площу індивідуальних незаможницько середняцьких господарств, розвинути колективні господарства і поширити старі та закладати нові радянські господарства (ті самі, що дефіцитуються). Виходить, що й у сільсько-господарській ділянці справи стоять „гостро". Але й на те Сталін має тільки одну раду, а саме:

„Треба підігнати розвиток зернового господарства до розвитку індустрії. І або ми виконаємо це завдання і тим самим буде наладнана зернова проблема, або ми її практично не вирішимо і тоді неминучий розрив між соціялістичним містом і дрібноселянським селом".

Як у першій, так і в другій справі рішає Сталін, як бачимо, по совітськи. В індустрії треба догонити і перегнати розвиток західньо-європейської індустрії, а в хліборобстві треба зернову продукцію підігнати до розвитку радянської індустрії! А що радянська індустрія не [illegible] і [illegible] котиться в [illegible] то до чого [illegible] ради і [illegible] Сталіна [illegible] [illegible] [illegible].

Ще краще підійшов Сталін до третьої справи, а саме до боротьби в нутрі партії, зокрема ж до актуального тепер у ній правого ухилу.

„Соціяльна база ухилів — казав він — це факт переваги дрібного виробництва в нашій країні, факт виростання з дрібного виробництва капіталістичних елементів, факт оточення нашої партії дрібно-буржуазною стихією, нарешті факт зараження цією стихією деяких ланок нашої партії. Ось в основному соціяльна база тих ухилів. Всі ці ухили мають дрібно-буржуазний характер. До чого сходить правий ухил, про який тут найбільше мова? Він тягне до лінії пристосування до дрібно-буржуазної ідеольогії, до лінії пристосування нашої політики до смаків і потреб „радянської" буржуазії. Чим загрожує нам правий ухил, коли він переможе в нашій партії? **Це буде ідейний розгром нашої партії, розвязання капіталістичних елементів, наростання чи збільшення шансів за реставрацію капіталізму, або, як казав Ленін, „поворот до капіталізму".**

Далі твердить Сталін, що тенденції ухилу гніздяться в „наших радянських, господарських, кооперативних і професійних апаратах, а також у апараті партійному". З того повинен бути один одинокий висновок для більшовиків, а саме: не тратьте, куме, сили, та спускайтеся на дно. Бо дійсно школа труду, школа нервів, а ще більше школа того народнього добра, яке паде жертвою експериментів, що зовуться в більшовицькій термінольогії „соціялістичним будівництвом". Бо й якже — соціяльна база для „буржуазних ухилів" є нині такою як була перед одинадцяти літами, в ній дрібне виробництво переважає, отже з [illegible] будуть безнастанно виростати капіталістичні елементи, які все матимуть підпору в таких „гніздах" ухилів як радянські господарські установи, кооперація, професоюзи і навіть партійний апарат. Отже чи оборона нереальної, пустої доктрини [illegible] тих усіх елементів, що в практиці життя віддаються ухилам? Думаємо, що ні. Само життя [illegible] до [illegible] [illegible] над [illegible] [illegible] [illegible] тів і тим самим над їх оборонцями.

Ювилей акад. К. Студинського

відбудеться, як було заповіджено, в неділю дня 2-го грудня в 11-ій год. перед полуднем у великій салі Музею Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького, ч. 24, І. пов.

За Ювилейний Комітет
І. Свєнціцький.

1021

Перед виборами в Романії.

Вибори й українські політичні партії.

Ми вже писали про те, що націонал-хліборобська партія, прийшовши після довголітньої опозиції до влади, розпустила свою діяльність тим, що розпустила старий парлямент і розписала нові вибори до камери й сенату. Вибори відбудуться на основі старого закону, ухваленого ліберальною партією. Цей виборчий закон сконструований так, що дає величезні привілеї великим партіям — з великою кривдою для партій менших і слабших, до яких у першій мірі належать партії українські.

Щож постановляє цей закон? Передусім він дає тій партії, яка в цілій державі дістане більше як 40 проц. голосів (хочби ця більшість виносила лиш 1 голос понад 40 проц.) премію таким чином, що ця більшостева лista дістає половину всіх послів — з виїмкою тих виборчих округ, де віддано більше як 50 проц. голосів на якусь іншу лісту. До цієї половини послів дістає ця упривілейована ліста ще стільки проц. послів, скільки проц. голосів припало на неї.

Друга некорисна для малих партій постанова романського виборчого закону каже, що голоси тої лісти, яка не збере в цілій державі 2 проц. голосів, або й зібравши їх, в ніякій окрузі не осягне т. зв. квоти, потрібної до вибору одного посла, — пропадають зовсім. З дотеперішньої виборчої практики відомо, що соціялдемократична партія в Романії дотепер ніколи не здобула тих 2 проц. голосів, хоч вона має сильну дисципліну і поважні впливи по містах. Те саме треба сказати про т. зв. меншости, яким самим теж доволі трудно здобути при виборах 2 проц. голосів.

Гороскопи для націонал-царанистичної партії при недалеких виборах дуже добрі. Обчисляють, що вона сама без ніяких виборчих союзів повиннаб одержати яких 60 проц. усіх віддаяих в Романії голосів. А тоді рахунок був би такий: Усіх послів є в камері 387. В найгіршім випадку для націонал-царанистичного уряду малаб відпасти через побіду інших партій в округах, де вони досталиб абсолютну більшість голосів (себто 50 проц.), яких 7 послів. Лишалосьби ще 380 мандатів. Нац.-хліборобська партія дісталаби з того половину, себто 190 мандатів, як премію. З решти (190 мандатів) дісталаб вона ще 60 проц., тобто 114 мандатів. Отже разом нац.-царанисти повинні дістати 304 послів. А що до більшостевої лісти зараховуються і всі рештки голосів, які впали на ті лісти, що не здобули в цілій державі і 2 проц. голосів, то можна прийняти за певну річ, що правительственна партія здобуде сама без виборчих союзів з іншими партіями яких 75 проц. голосів.

Оті міркування були причиною того, що майже всі політичні партії нац. меншостей в Романії приступили до виборчого блоку з нац.-царанистичною партією. Зробила це [illegible] Українська Національна Партія, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] в Романії не було навіть мови. [illegible] [illegible] [illegible] українців були тим [illegible] [illegible] [illegible] українська партія з усіх [illegible] [illegible] [illegible]

до виборів? Про затвердження кандидатури голови У. Н. П. д-ра Вол. Залозецького в сторожинецькім повіті ми вже повідомляли (сенатський мандат). Крім нього кандидує ще 3 українців з нац.-хліборобської партії в чернівецькім і сторожинецькім повіті і 2 у хотинськім повіті. Буковинські й бесарабські українці надіються здобути при цих виборах 7 мандатів (5 до камери і 2 до сенату). Досі було в Букарешті тільки 2 укр. заступників, оба з нац.-ліберальної партії. Це очевидний поступ, тим більше, що і якість та кваліфікації теперішніх українських представників у порівнанні з попередніми будуть кращі.

Нелегке зільки становище української соціялдемократії, яка, стоячи на чисто-марксистській платформі, виступила на днях зі спільної соціял-демократичної партії і бере участь у теперішніх виборах до румунського парляменту разом з більшовизуючим „селянсько-робітничим бльоком". Наслідком цього кроку української соц.-демократії у краінці тратить 1 мандат до камери в сторожинецькому повіті, де замість українського соціяліста Василя Русняка кандидує соц.-дем. румун. Чи українська соц.-демократія здобуде в спілці з т. зв. „селянсько-робітничим бльоком" хоч один мандат, можна сумніватися.

Громадяни! Приготовляймося до відповідного відсвяткування 60-літнього ювилею „Просвіти" та причинімся всі гідним нас ювилейним подарком до створення КНЯЖОГО ДАРУ для нашої Матери.

По широкому світі.

У Німеччині є загроза почтово-телеграфного страйку. Урядовці рішили домагатися значної підвишки від 1. січня.

У Берліні знову є чутки про перетворення кабінету на основах великої коаліції.

Чічерін видужавши у Німеччині вертається від 1. січня до Москви на становище Літвінова.

За два тижні зросло значно безробіття в Австрії.

При міських виборах у австрійськім Тиролі соціялісти вийшли з повною перемогою здобувши 50 нових мандатів.

„Оссерваторе Романо" повідомляє, що папа Пій XI має намір наново виступити гостро проти групи франц. роялістів.

Пленум Центр. Московського Комітету рішило скликати партійну конференцію на половину січня 1929 р.

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

Самоошука і свідома брехня.

Є люди, які себе ошукують, є люди, що свої жагучі уявні побажання беруть за дійсність, є хворі, анормальні брехунці, які початково свідомо брешуть, „друкують", але негайно після того починають вірити в створену ними брехню і подають її до вірування цілому світові як „правду". А опісля на основах тієї „правди" розсновують пряжу своїх думок і плекають квіти своїх почувань.

Відомо напр., що польська інтелігенція є дуже „патріотична", що вона майже поголовно, очевидно за винятком деяких рідких птах або „диваків" в роді „анахронічного" проф. Бодуен де Куртене й йому подібних, є загорілою в шовінізмі, що часто доходить до націоналістичного канібалізму. В шовіністичному захопленні, в пристрасному націоналізмі вона перевищилаославлений шовінізм французів. Усе в неї, що польське, є культурне, цивілізоване, благородне, святе, усе, що не-польське, українське, білоруське, німецьке, російське — є дике, варварське, тупе, дурне, злочинне. Будучи крайно шовіністичною, та інтелігенція залюбки користується відомим прийомом, що узмістовлюється в горланні: „лови злодія!" Так напр. з приводу львівських подій розіслано за кордон офіційний комунікат про „злочинні виступи українських націоналістів". Взагалі серед українців розріжнюється лише націоналістів, що одночасно носять назву: „гайдамаків" і комуністів. Крім цих двох „пород" є ще „почціви людек рускі", що вряди-годи називається „темним хлопом", а який тужить за „сильною рукою" і з глибини душі ненавидить бунтівничу українську інтелігенцію, яка — очевидно — стоїть на чужій службі (німців, комуністів, „божевільного" Льойда Джорджа чи якого-небудь іншого). Українська інтелігенція включно з вибраними послами не має ніякої розумної рації іс-тнування ні впливу. Вона хотіла би тільки зісти кожного поляка разом з кістками й утробою. Тому вона кричить про неістнуючі кривди, освідомлює масу на злість полякам, творить акультурну культуру, насильно чіпляється тієї маси, яка її навіть на очі не хоче бачити, зносить всякі переслідування, від ряду літ заповнює тюрми і то лише на те, щоби витворити ілюзію поганих відносин і спричинити польським правителям зайві клопоти.

Але, як каже ґен. Складковський, польські правителі в корінї здусять ці садистичні забаганки української інтелігенції. Саме тоді, коли польські студенти без перепон демолюють українські культурні й економічні установи, спричинюючи міліонові шкоди, він „не допустить до народностевої боротьби". П. міністр відмовляє українським послам промовляти в імени українського народу, очевидно — задержуючи те право для себе. Він навіть твердить, що „польський нарід не підбив українського народу, боротьби з ним не вів і не веде". Хтеж у такому випадку вів боротьбу, коли п. ґенерал відмовляє польській армії, ґен. Токажевському, ґен. Розваловському, ґен. Івашкевичеві, ґен. Галлерові, ґен. Шептицькому й марш. Пілсудському, збройними ділами висловлювати змагання польського народу?

З приводу „історичної" промови ґен. Складковського, фашистівсько-радикальний „Ґлос Правди" містить передовицю „Вимова правди". Яка-ж це „правда"? А ось яка:

„В останньому часі дається завважити в Польщі все нагляднішу допомогу для опозиції у виді „представників" національних меншостей. Опозиція з принципу находить тут найповніше доповнення. Однак оскільки опозиція польських соймових клюбів **находить виясненя в їх психічному наставленні до державних проблем**, до держави взагалі, о-стільки **опозиція меншостевих послів не має за собою ані традиції, ані в реальній поставі народностей, репрезентованих тими послами, ніякої опори.** Багато з них покликується на неістнуючі, а виразно провокуючі польську гідність і терпеливість арґументи. Розторощення тих уявних арґументів мін. Складковським на недавньому засіданні бюджетової комісії є й буде радикальною лекцією для ультрадемагогічної акції меншостевих послів. Бо міністр не обмежився до заперечення фразами програми, торощив опозиційні нотатки послів Ґрінбавма чи Целевича статистичними датами, що понад усякий сумнів стверджують повний нонсенс обвинувачень, а навіть незнання фактичного стану тих справ, щодо яких опозиційність меншостевих „представників" була найгострі-ша. Є незаперечним фактом, що польський уряд і громадянство співпрацює з українським і жидівським населенням, що те населення бере участь в господарських і суспільних працях спільно з польским населенням, що засідає в самоврядуваннях. І може той факт, що поза, чи понад головами закукурічених шовіністів, доходить до порозуміння населення, примушує меншостевих послів (зрештою не всіх) до галасливого документування своєї принціпової опозиції з парляментарної трибуни, коли щоденна дійсність на землі Річипосполитої заперечує їх трудам в напрямі фальшування правди. Що більше, — тут треба відкрити і ту правду, що коли йде про переворотову українську акцію, що підступно шукає для себе санкції в незалежницькому польському руху, — то про моральний бік тієї акції найдосадніше свідчить участь в ній фахових шпигунів, що працюють за чужі гроші на шкоду як польського, так й українського населення. Вкінці свідчить близький контакт із більшовизмом, що без сумніву працює не в інтересі українців. Гасло боротьби з усяким націоналізмом (про що свідчить хочби поведінка супроти польських корпорантів-погромників, з яких ані одного не арештовано. — Ред.), як і всякими заговорами проти держави, підкреслене так сильно мін. Складковським, повинно відкрити очі й уха шовіністам усякої породи і походження та переконати, що доведення до переросту значіння шовіністичних елементів мусить спричинювати грізні конфлікти, які найгостріше даються відчувати працюючому населенню. Під реалізацією того гасла тріснуть останні барієри, виставлені з упором і проти волі населення, що бажає спокійної праці й очікує її овочів. Ті барієри виставляє політична короткозорість або злочинна рука, заосмотрена зовні в камінь, котрий поцілити хоче в цілість границь, чи державний устрій. Останні перегороди на шляху співжиття мішаного (!!) населення, кидані вибуялими націоналізмами, будуть зломані дійсністю, сильно будованою працею справедливих, коли йде про життя населення, а неуступчивої супроти

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

Юридичне питання.

I.

Це діялося дуже давно.

Во дни они... коли карою смерти шафували дуже щедро, і шибениці нікому не пожалували, а церемонію з транспортом на другий світ переводили з великою парадою.

Кандидата на той світ саджали на 48 годин до окремої келії за стіл, вимитого, і в чистій одежині. На столі горіли дві свічки, стояв хрест. Тут стояла військова сторожа. Приходили всюди люди, хто лиш хотів, клякали, молилися і скидали на малу тацку на столі дрібні гроші для засудженого, либонь на оплату діда Харона за перевіз душі через каламутну річку Стикс. За той час давали кандидатові їсти, пити, курити, чого лиш забажав.

Це мало пригадувати навідування вмерця знайомими і тризну, як між людьми водиться. Була та ріжниця, що там вмерлець лежав на лаві і нічого не говорив, а тут сидів, і міг балакати з відвідувачами доволі. Після цих днів від півночі вже не давали йому нічого ні їсти, ні пити. Опісля приходив предсідник суду з писарем і прокурором, прочитали ще раз засуд і розпочинався похорон, при чому був приявний вязничний духовник у ризах.

Кандидата виводили на ринок в якийсь торговий день. Тут стояла естрада, на яку виводили живого вмерця, прочитували голосно знову присуд, котрий уже надрукований розкидали поміж видців тої цікавої церемонії. Звідсіля ішла процесія на прилюдне місце, де могло поміститися багато людей і придивитися карі. На місці, звичайно на оболоні, стояла вже шибениця і два катівські помічники. Військо окружало те місце четверокутником. У цей четверокутник смерти впускали деліквента, предсідника суду, писаря, прокурора і священика. Тепер приїздив у закритій кареті кат у фраку, в „пирозі", червоних рукавичках, супроводжуваний шістьома кавалеристами. Боялися атентату на ката, а він же був на тім весіллі такою особою, що без нього не було б шлюбу. Ще раз прочитали засуд і ставили деліквентові стереотипне питання: „чого собі в останне бажає".

Тоді панувала в кримінальному світі т. зв. теорія відстрашення. Тому екзекуція відбувалася явно, на очах юрби, щоби за одним заходом людей налякати і на правий путь навести.

На мою думку ця парада мала на ціли, щоб людей до шибениці призвичаїти, що мовляв шибениця не така страшна річ, як у книжках написано. Можна звикнути.

Після повішення кат скидав рукавички з рук і кидав під шибеницю на символічний знак, що він тут віпричому, покійник не має причини на нього гніватися, бо не він його повісив, а закон.

Військо відмаширувало, люди розійшлися, висільник (не — весільник) гойдався свобідно, а жовнір стояв на сторожі аж до другого ранку, коли мали арештанти викопати яму, відрізати висільника і закопати на тому самому місци.

В протоколі екзекуції записано, що присуд виконано правильно, тим актом вичеркнено його раз на все зі списка вірних підданих його величества цісаря.

II.

Не мав би я потреби про це згадувати, колиб не одна подія, яка тоді викликала в кримінальному світі велике враження та багато спорів „за" і „проти".

Ось послухайте.

Одного розбишаку засудили на смерть і повісили, по всім правилам процедури, а біля нього, як гойдався на шибениці, поставили на сторожі жовніра. Це сталося глибокою осінню в ярмарковий день.

Прийшов вечір і вартовий здорово змерз. Він погадав собі: „Якого діявола, я маю тут усю ніч ціпеніти і мерзнути. Висільник певно не втече, люди будуть боятися приступити до нього, і ніхто його не вкраде. Ось я піду до отієї хати, та загріюся".

Загадав і так зробив. Господар тієї хати, також колись жовнір привитав гостя радо і почастував. Випили тай закусили і стали балакати. Нарешті горілка і тепла хата розібрали так жовніра, що він приклонив голову до стола і заснув...

У той час один ярмарковець Максим Набережний з поблизького села припізнився на ярмарці і поспішав до дому вже нічю, а щоб швидше заїхати, поїхав до дому коротшою дорогою попри саму шибеницю. Побачивши висільника він перехристився і став шептати молитви за усопших, та в тій хвилині почувся від шибениці придавлений захриплий голос:

— Чоловіче добрий, не лякайся, відріж мене, та спаси.

Максимові полізли мурашки поза спиною. Глуха осіння ніч, нікого нема, а висільник говорить до нього людською мовою.

Але Максим не був страшаків син. Задержав коні, зліз з воза і пішов під шибеницю.

Знову почувся той самий благальний голос:

Не думаючи довго Максим станув на пальці, різнув ножем по мотузку і висільник бебехнув на землю

— Тепер мене розвяжи.

Максим намацав, що його обмотали мотузом на руках і ногах Пішов у рух ніж. Висільник устав, зняв петлю із шиї і став її потирати руками. Опісля кашельнув

злочинів проти державної влади. Працюючий чоловік мусить мати забезпечення життя й овочів своєї праці — і про те повинні памятати „представники“ меншостей, головно коли нічого не оправдує втягання мас у серце бур — лише тому, що заверухи є живлом бунтівників“.

Чи можна написати краще і згіднійше з дійсністю? Все є в порядку, все якнайкраще, українська маса вповні вдоволена. Вона все має: рідну школу, повноправність в публичному життї, забезпечення розвитку української культури, участь в правлінні, варстат праці, повні горожанські свободи, господарський розвиток з кредитами, земельною реформою, взагалі все, чого лише душа забажає. Тільки ті представники, ті посли й та божевільна бунтарська інтелігенція чогось вовтузиться і перепиняє зовсім змішати „мішане населення“.

Але п. міністр знає, чого він хоче. Він понад голови інтелігенції піде до української маси, тільки не знати з чим. Валуєв йшов до польського селянства з увласненням і аграрною реформою, а п. генерал йде з ревізіями в українських читальнях, пожарних товариствах, кооперативах і навіть церквах.

Рахунок совісти.

Пепесівський „Роботнік“ в статті „Проти політики струса“ переводить „рахунок совісти“ в національній квестії, в справі

„національних меншостей, заселених або компактною масою, або розсіяних групами на території держави. Польська державна народностева політика довгий час підчинялася ярму націоналістичних настроїв і свідомій діяльности націоналістичного табору. Польська демократія з ППС на чолі радше силкувалася злагіднювати, притуплювати вістря боєвого націоналізму. Однак **не зуміла перевести, ані навіть започаткувати власної, послідовної думки під тим оглядом, власного, послідовного пляну, як розвязати проблему.** Безконечно багато інших проблем що-хвиля відвертало увагу й енергію лівиці від національної квестії“.

Тоді коли „польська демократія“ відвернулася від національної проблеми, зростав і націоналізм серед українців та білорусів, а одночасно

„давався відчувати вплив сусідніх держав(!?). Чи польська демократія несе тут яку вину? В принципі: так, але лише „в принципі“, бо істнує „лагодяча обставина“ дуже й дуже поважна: незмірні труднощі суспільні, господарські, політичні тих перших десятьох літ істнування Польщі“.

Травневий переворот зломив польський націоналізм як силу, але не як ідею. Союз „пілсудчиків“ з „окраїнними консерватистами“ спричинив поворот націоналістичної хвилі серед деяких верств і великої частини державної бюрократії. Зменшився антисемітизм, але наступило загострення польсько-українських і польсько-білоруських відносин.

„Система бюрократично-централістичного правління долила оливи до вогню: участь державної адміністрації в парляментарних виборах, спроби розбивання „меншостевих“ політичних партій — все те разом взяте до черговости розпалило поставу політичної репрезентації українців, білорусів і частинно німців. Коли порівняти нинішній день напр. з 1923 р., то таке порівняння вийде на некористь теперішньої хвилі. **Національні відносини в Польщі не є злагіднені, але загострені.** Стара, як світ, теорія, теорія „поліційна“, немов би йшло про політиків, а не про „льояльні маси“, та „теорія“ виглядає радше смішно. Львівські події з дня 1. листопада пригадали Польщі всю повагу положення. Що торкається нас, то признаємо, що спихання всієї відповідальности на плечі польських націоналістів, а тим більше на польську владу — було би грубою несправедливістю; відповідальність за стан річей так само обтяжує „меншостевих“ націоналістів, а у великій мірі також комуністів і т. д.“.

Очевидно, годиться з нашого боку замітити, що польські соціялісти не були би **польськими соціялістами,** колиб вони в одну лаву не поставили польських націоналістів і польську владу з одного боку, а „меншостевих націоналістів“ з другого. Так, немов би то „меншостеві націоналісти“, а не польські соціялісти, ухвалювали язиковий закон з 31. липня 1924, немов би то „меншостеві націоналісти“ переводили кольонізацію, польщили й утраквізували українські школи, відбирали мінімальні кредити українським економічним установам, розвязували товариства і т. і.

„Всеж таки факт остає фактом — кінчає п. Недзялковський, — що національна справа в Польщі не рушила з місця на протязі минулих десятьох літ; навпаки заогнилася непомірно. Було би політикою струса вдавати, що того не бачиться. А скоро бачиться, то слід із того витягнути практичні висновки“.

А „практичними висновками“ є національна програма ППС, до якої здійснення треба приступити в порозумінні „з соціялізмом нац. меншостей“.

Ми майже в цілости навели статті обох колись братніх, а тепер розріднених органів, щоби показати, як національну проблему трактують ті, що впиваються солодким нектаром влади, і ті, що є на сухому хлібі опозиції. Колись так само, а може ще гостріше осуджував національну політику польської влади п. Голувко, а сьогодня він промовляє до нас „твердими словами“ ген. Складковського. А це доказує, що в національній квестії всі представники польського політичного світа є одним миром мазані.

На парляментарній арені.

З ДІЯЛЬНОСТИ УКРАЇНСЬКОГО СОЙМОВОГО КЛЮБУ.

В справі зльокавтованих службовиків.

(Зміст промови посла Володимира Целевича, виголошеної на засіданні Бюджетової Комісії дня 28. листопада 1928 р. при дискусії над бюджетом емеритур).

На території Східної Галичини находиться під теперішню хвилю около 5000 зльокавтованих службовиків б. австрійської монархії української народности. Є це переважно службовики залізниць, заводові старшини і підстаршини, дозорці вязниць, фінансова сторожа, судові і політичні урядники, учителі і т. п. Всі ті службовики як цивільні так військові набули права до емеритури ще за австрійських часів. Розмонім панам в який спосіб сталося так, що вони ані не є в службі, ані не побирають емеритального заосмотрення.

На території Східної Галичини велася від 1. листопада 1918 р. до другої половини 1919 р. польсько-українська війна за владу над цим краєм. В тому часі службовики української народности відказалися зложити службову присягу. Вони поступили зрештою згідно з постановами міжнародного права. В другій половині 1919 р. всі службовики б. австрійської монархії української народности зголосилися до служби і заявили готовість служити та зложити вимагане приречення. Польська влада тільки малу частину з них прийняла до служби, тільки малій частині неприйнятих виплатила емеритальне заосмотрення. Українські службовики перейшли через ціле пекло регабілітаційних, верифікаційних та дисциплінарних комісій. Навіть колиб дехто з них в часі війни поповнив злочини ворожі польській державі, то було кілька амнестій. Одначе, як я вже навів, близько 5 тисяч службовиків зовсім не прийнято до служби, а в додатку не побирають вони емеритури. Це сталося всупереч міжнародним зобовязанням Польщі, а саме всупереч постановам віденської конвенції, яка нормує цю справу. Прошу панів, положення серед зльокавтованих службовиків є надзвичайно важке. Люди, які десятки літ були на державній службі не є в силі змінити свого заняття, не є в силі заробити собі на удержання своє і своєї рідні. Серед службовиків є навіть випадки божевілля і самогубства. Я вважаю, що треба вже раз цю справу покінчити. Не вважаю щоби держава хотіла вести боротьбу проти тих жертв війни. Належить їх всіх або прийняти до служби, або признати емеритуру. Справа частинно поправилася з хвилею ухвалення соймом віденської конвенції. В тій справі при третьому читанні бюджету поставлю внесок, щоби признано в бюджеті видатки на заплату емеритур зльокавтованих службовиків і поставлю відповідні резолюції.

Вважаю також за відповідне домагатися зрівнання австрійських емеритів з емеритами польськими. Положення австрійських емеритів є дуже важке, бо вони мають за багато, щоби вмерти з голоду, а замало, щоби жити людським життям.

В справі заосмотрення інвалідів і їх родин та родин погибших.

(Зміст промови, виголошеної послом Володимиром Целевичем на засіданні Бюджетової Комісії дня 28. листопада 1928 року при дискусії над бюджетом реконт[illegible]).

На території Східної Галичини і північно-західних українських земель находиться кілька тисяч інвалідів з великої світової війни української народности, які не побирають інвалідського заосмотрення. Дуже часто є це інваліди, яким за австрійських і російських часів признано високий процент нездібности до праці. Чому вони не побирають інвалідського заосмотрення? Як відомо, після правним оглядом територія Східної Галичини належить до Польщі щойно від хвилі рішення Ради Амбасадорів з дня 14. березня 1923 р. Признаючи цей правний стан справи українські інваліди до часу рішення Ради Амбасадорів не зголошували до польської держави своїх домагань в справі інвалідського заосмотрення. Вони були солідарні з цілим українським громадянством. Інвалідський закон 1924 року в § 24-ім визначує преклюзивний речинець зголошення інвалідів зі своїми претенсіями перед 1923 роком. Коли отже інваліди української народности зі Східної Галичини зголосилися по тім речинці зг. по рішенні Ради Амбасадорів, їх зголошення відкинено і вони находяться в крайній нужді.

На північно-західних українських землях богато інвалідів української народности, що служили в російській армії, не зголосилися тому, що в 1921. і 1922 році відносини на тих землях були неупорядковані і загал інвалідів не знав нічого про обовязок зголошування своїх претенсій до кінця 1922 року. В цей спосіб находиться без заосмотрення велика скількість інвалідів української народности. Часть інвалідів живучи в крайній нужді вже померла і в цей спосіб увільнила державний скарб від плачення інвалідського заосмотрення. На мою думку не слід вести дальше війни з українськими інвалідами.

Мушу підчеркнути, що посли з „Одинки“ в часі виборчої агітації обіцяли негайну полагоду цеї пекучої справи, обіцяли переведення нової реєстрації інвалідів. Минули вибори і вони призабули на свої обіцянки. Така сама судьба це українських інвалідів лучила також їх родини, а також родини погибших українських жовнірів в часі війни. Належить вже раз полагодити цю пекучу справу, належить зарядити негайно нову реєстрацію, належить у бюджеті помістити відповідні фонди на виплату залеглих емеритальних заосмотрень інвалідів української народности. В тій справі поставлю відповідний внесок при третьому читанні бюджету на Комісії.

Наконець хочу обговорити одну дуже болючу для нас справу. Український нарід і польський нарід коли війни, по обох сторонах були жертви, полягли й інваліди. Інваліди польської народности і родини полеглих одержують заосмотрення. На це заосмотрення йдуть також гроші з податків, що платить українське населення. Інваліди української народности і родини по полеглих українських жовнірах не дістають ніякого заосмотрення. Думаю, що коли інвалідів польської народности оплачує також українське населення, то воно має право вимагати, щоби інваліди української народности також одержували заосмотрення з державних фондів. Істнує врешті міжнародній звичай, що велить інвалідів трактувати [illegible] як жертви війни і то без огляду по якій стороні вони боролися. Цю опінію [illegible] і до [illegible] вати і до українських інвалідів і до [illegible] полеглих в українській армії [illegible] їм заосмотрення. В тій справі поставлю [illegible] відповідний внесок.

кілька разів, і випрямився перед Максимом.

— Тепер можемо їхати, газдо, ніколи тобі цього не забуду, а коли дістанусь у наші гори і викопаю там гроші, то зроблю тебе великим паном, побачиш!

— Якже воно сталося, що ти не задавився?

— А так, що я того навчився від одного товариша з Угорщини, котрого вже два рази вішали, а він живе до нині. Треба голову відповідно поставити, щоб петля не зайшла на дихавицю, і прокинутися мертвим. Цей кат, що мене сьогодні вішав, ще молодий і великий дурень. То тато його був мистець! при тамтому то й цей мій товариш з Угорщини певно нічого би не вдіяв... Чи ти знав старого ката?

Максим перехрестився.

— Яке мені діло з катами знатися?

— А не маєш ти, добрий чоловіче, чого перекусити та промочити горло? Від учора вечора нічого в роті не мав. Шельми годували мене два дні як веприка на заріз, а від півночі не дали навіть води напитися, наче б я до причастя мав іти.

Максим виняв з кошелика пляшку і здорового печеного пирога і подав йому. Чоловік з другого світа попивав і закусував, так, що нічого не лишилося.

— Бог тебе прислав, чоловіче, на моє спасіння, до смерти тобі того не забуду і винагороджу так, що ні ти, ні твої діти більше панщини не будете робити.

Коники прочуваючи близькість стайні, гнали вихром по мягкій травиці оболоння. Приїхали до села десь перед північчю. У селі все спало, хіба собаки ліниво перегавкувалися. Приїхали на подвіря. Максим випряг коні, завів їх до стайні, напоїв, а воза заточив під шіпку. Тимчасом висільник стояв під хатою і дзвонив зубами від зимна.

Нарешті достукався Максим до хати, заблимало світло каганця і заспана жінка відчинила двері. У хаті вона поглянула недовірчиво на дужого хлопа в арештантській куртині.

— А це хто такий? — питає чоловіка.

— Я бідний подорожній чоловік, не бійтеся нічого, газдине, завтра рано мене вже тут не буде.

Поставила жінка вечерять.

— Дивись, які я чоботи купив, каже Максим, ні малі ні великі, будемо обоє в них ходити.

Жінка придивилася чобіткам до світла, спитала за ціну і повісила на жердці над постелю.

Гостеві показала подушку на лаві і дала старий кожух вкритися.

Висільник зараз захропів. Погасили світло і полягали, а Максим шептав сонній жінці в ухо, де він того подорожного стрінув.

(Докінчення буде)

З життя наших „русскихъ“.

Боротьба за „Народній Дім“.

Боротьба за посідання „Нар. Дому“ у Львові розгоріла в таборі наших „русскихъ“ на добре. З найновішого „Русского Голосу“ (ч. 288) довідуємося, що „руські общества“ рішили розвести в перших днях грудня ц. р. масову акцію в цій справі. Акція ця полягатиме в тому, що „руські“ мають устроювати в цілому краю збори, на яких будуть ухвалені протести проти посягань на „Н. Д.“ і домагання звороту „Н. Д.“ його „правним власникам“, себто очевидно нашим „русским“. Збори мають запротестувати також проти дальшої комісарщини, зокрема проти теперішнього комісаря Мих. Бачинського, якого „Р. Г.“ атакує дуже рішко. Крім того днем загальної „защити“ Н. Д. призначено день 10-го грудня ц. р., в якому то дні всі „гал.-русскі общества“, організації і поодинокі визначніші діячі мають вислати до ради міністрів у Варшаві телеграми з домаганням звороту „русским“ „Народнього Дому“. А що робимо ми в справі звороту „Нар. Дому“ його правному власникові — українському народові?

З діяльности „Русск-ой Селянск-ой Организац-ії“.

Так звана „Русская Селянская Организація“ розвиває в останньому часі, як видно з „Русского Голосу“, оживлену діяльність у Яворівщині і Зборівщині. Коли вірити органові „Р. Сел. Орг.“, то в жовтні-листопаді ц. р. відбули наші „русскі“ організаційні збори в таких селах Яворівщини: Старичка, Курники, Язів Новий, Шкло, Залуже, Воля Стар., Цетуля, Язів Старий, Тучапи, Прилбичі і Чолгині. В Зборівщині були збори „Р. Сел. Орг.“ в таких місцевостях: Зборів (повітовий з'їзд 20. X.), Струтин, Лука, Підмістні, Плугів, Пресівці, Корилків, Озерянка, Лавриківці, Чижів, Метенів і Грабківці. — „Русскі“ кооперативи основано у Волі Старицькій (Яворівщина) і в Устриках Дол. (пов. Ліско). — На акцію „русских“ у названих вище повітах звертаємо увагу українського громадянства.

60-літній ювилей Просвіти відсвяткуємо найкраще, коли всі від „мала до велика“ станемо її членами. Тож спішіться зі зголошеннями в члени, надсилайте вкладки й іншим пригадуйте!

Після львівських подій.

Бережанщина.

Дня 26. XI. 1928 р. перевела державна поліція в Бережанах ревізію у п. Василя Будника, власника масарської крамниці, а опісля у бувшого сотника Січових Стрільців п. Петра Сагайдачного, після чого їх обох арештовано та відставлено до тюрми в Бережанах. Рівнож відставлено до бережанської тюрми арештованого книговодця кооперативи у Вербові, п. Дмитра Семчишина.

БОГОРОДЧАНЩИНА.

В дні 9. XI. переведено ревізію в адв. д-ра Ковшевича і його субститута д-ра Калинова. В о. пароха Білинського вибито тої самої ночи шиби, а ранком з 9. на 10. листопада переведено ревізію і в нього. Крім того переведено ревізії в кооперативі, в льокалі філії „Просвіти“ і в інших установах. Поза тим були ревізії в ріжних наших міщан, переловсім у свідоміших (прим. у Федина). У нікого не знайдено нічого.

СОЛОТВИНЩИНА.

В Солотвині переведено ревізію в дні 9. XI. у повіт. організатора УНДО д-ра Чорнейка, у адв. радн. Коцовського та в канцелярії адвокатури д-ра Осипа Левицького. Поза тим, як і в Богородчанщині, переведено в Солотвинщині ревізію у всіх наших священиків з виїмком о. дек. Грицея.

Добро „Просвіти“ — це добро цілого народу, а зокрема кожного з нас.

Беззбройним героям!

Яку величезну ролю відіграло польське приватне шкільництво й учительство у змаганнях до відродження польської держави — видно найкраще з отсего уступу, який цитуємо з брошурки „Przeszłość i Przyszłość Szkolictwa Prywatnego“, Warszawa, 1922“.

Цей уступ звучить:

„З гордістю згадуємо 1863 рік... І був би безслідно пропав геройський подвиг 1863 р., якщо до тихої упертої боротьби на тих якраз позиціях не станув був легіон беззбройних героїв“.

Так оцінюють значіння і працю приватного шкільництва і приватного учительства наші сусіди.

У нас, хоча розуміння цієї справи ще не є таке загальне, але воно є. Найкраще розуміють і ділами це доказують ті, що безпосередно стояли в боротьбі за Україну. Наші скитальці, бувші члени У. Г. А. пересилали нераз з Чехословаччини більші жертви на „Рідну Школу“, були й випадки, що вмираючи — записували ціле майно „Рідній Школі“. Українські інваліди: сліпі і безногі від уст собі відривали і складали на „Рідну Школу“. А в останніх часах мали ми зворушуючі приклади такої жертвенности знов найбільш активного елементу — наших політичних вязнів.

І академічна наша молодь вийшла з дотеперішньої резерви супроти „Рідної Школи“ і обіцяла занятися допомогою „Рідній Школі“. Про почин інших організацій в тому напрямі писали ми в нотатці „Кличуть Вас! Відгукніться!“

Цей клич не був „вопіющим во пустині“.

Особливож кооперативні робітники, які найкраще розуміють, що рідна школа виховуючи відповідно молоде покоління кладе моральні основи під кращий розвиток кооперації — відгукнулися на клич службовників „Центросоюзу“. І так: дня 13. листопада ц. р. зложили службовники „Народньої Торговлі“ — Централі крім складаного щомісячно 1 проц. від своїх платень на „Рідну Школу“ ще й одноразово 334.10 зол. як свій одноденний заробіток, а дня 27. листопада ц. р. зложили з того самого титулу службовники „Народної Торговлі“ з провінції квоту 378.70 зол. і кличуть всіх приватних службовників без огляду на те, у кого вони працюють, а в першу чергу кооперативних робітників у Львові і в краю до складання своїх одноденних заробітків на „Рідну Школу“.

Надіємося, що за цим гарним почином підуть і дальші жертви від наших Товариств, організацій і поодиноких громадян і таким чином українська суспільність дасть змогу „Рідній Школі“ і нашим безоружним героям продовжувати й поширювати працю в користь українського народу.

Заява пос. д-ра Дм. Левицького.

На засіданні сойму 30. листопада пер д приступленням до денного порядку голова Українського Клюбу пос. Д. Левицький зложив таку заяву:

Дня 27. листопада 1928 р. пос. Полякевич з ББ. зневажив чинно в кульоарах заступника голови нашого Клюбу пос. Хруцького. Зробив це в противенстві до своєї попередньої заяви, що з? нашу обиду не зневажить пос. Хруцького, бо він не є поляк. Тож напад на пос. Хруцького був несподіваний та внеможливив йому самооборону. Таке поступовання, непрактиковане людьми справжньої культури, мусить викликати найбільше здудування й обурення, коли приключається в найвищій державній інституції, якою є законодатні палати. Випадок цей є доказом повного упадку почуття меж у парляментарній політичній боротьбі, яку зводять на шлях особистого терору. Українське парляментарне представництво з прикрістю стверджує, що його члени наражені навіть на фізичні напасти. Але вони не відстрашують представників українського населення від виконування обовязків, диктованих власною совістю і волею виборців. Тому, що напад пос. Полякевича мав місце в соймовім будинку та понижує повагу сойму як цілости, а береження поваги сойму і спокою та порядку на цілій соймовій територї належить до маршалка сойму, тому в імени Українського Клюбу звертаємося до п. маршалка із запитом: 1) як думає п. маршалок боронити поваги сойму перед такими ексцесами, якими є вчинок пос. Полякевича? 2) що думає п. маршалок зробити, щоби забезпечити послам на цілій соймовій території їх особисту безпеку?

Заява представника клюбу ББ.

В імени клюбу ББ. пос. Радзівіл зложив заяву, що справа про яку була повище мова, не є політична, лише особиста і за згодою клюбу ББ. віддано її марш. судові. Не є звичаєм у справах чести, доки йдуть перед судом, а навіть у звичайних суд. справах, щоби яканебудь інша інституція, ще як її розглядають, займалася нею і мішалася до неї, заки марш. суд, покликаний за згодою обох сторін, не видасть свого присуду.

Відповідь марш. Дашинського

Марш. сойму Дашинський відповів пос. д-рові Дм. Левицькому, що справа не має характеру інциденту між двома національностями, лише це є інцидент між двома послами. Щодо другого запиту, то звернув увагу, що не має ніяких засобів ані не гадає користуватися ніякими поліц засобами, щоби забезпечити безпеку в кульоарах і салях палати. Може рахувати лише на одно: на здоровий розум і природне почуття лицарськости, які охороняють кожного з послів від викликування авантюр, себто обид чи тимбільше фізичних насильств.

Маршалківський суд.

Предсідником марш. суду в справі інциденту між пос. Полякевичем і Хруцьким вибрали арбітри обох сторін посла Хацінського (ХД).

Ріжні вісти.

МАРШ. ПІЛСУДСЬКИЙ ПОСЕРЕДНИЧИТЬ МІЖ МАДЯРЩИНОЮ І РОМУНІЄЮ?

В політичних варшавських колах кажуть, що приїзд мадярського міністра закордонних справ Валька до Варшави, крім підписання польсько-мадярського союза, є теж у звязи з приїздом румунського міністра закорд. справ Міронеску. Тож рівночасний побут чужих міністрів у Варшаві вказував би на започаткування мад.-ром. зближення та польсько-ром. співпрацю у відношенні до СРСР. Один із довірених офіцерів Пілсудського є тепер послом у Будапешті. Всі ті факти і недавній побут Дрюмонда у Варшаві вказують на активність польської дипльоматії на Балкані.

ЕКСПОЗЕ БОЛГАРСЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРД. СПРАВ.

Болгарський міністр закорд. справ Буров заявив у собранні м. і., що політика Болгарії й далі буде мирна та відкидає всяку думку відплати нагальними засобами. Політика Болгарії бажає здобути довіря всього цивілізованого світа, здійснити союзи зі сусідами.

БЕЛЯ КУН АРЕШТОВАНИЙ У РУМУНІЇ?

Віденські часописи повідомляють із Констанци, будьто би тамошня поліція мала докази, що арештований там емісарій це справді Беля Кун.

ВБИВСТВО В СУДОВІЙ САЛІ.

В Празі йде тепер розправа проти албанського студента Бебі, що в 1927 р. вбив у каварні „Пасаж“ албанського посла в Празі і шурина албанського короля Цену Бега. Підчас перерви якийсь осібник убив 7 рев. вистрілами студ. Бебі, а зранив італійського журналіста. Вбийника арештували. Він зізнав, що називається Айо і є слугою брата вбитого посла. До Праги приїхав, щоби прислухатися розправі.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·87·25—8·87·75, канадійський долар 8·81·50—8·82·00, чеська корона 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінг 1·25·50—1·25·75, румунська лея 0·05·25—0·05·50, французький франк 0·34·50—0·34·75, швайцарський франк 1·71·50—1·71·75, фунт штерлінгів 43·20·00—43·60·00, радянський червінець 26·50—27·00.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Старі і нові знакомі.

II.

— Ех, нема то як наша люба Україна! — зітхнув господар, закурюючи по обіді папіросу.

— „Наша“?!

— Очевидно, що наша. Хібаж я не з України?

— Нібн так. Але тепер ви тут, у Варшаві і не дуже любите українців.

— Хто вам казав, що не люблю? І мову українську люблю і пісню і нарід чудовий... Загалом Україну люблю.

— А Галичина і Волинь то що?

— Що до Галичини і Волині, то вже вибачайте. Україна до цього не може мати ніяких претенсій. І скажу вам щиро, що правдива Україна цих претенсій не має. А ви, русини з Галичини і Волині не маєте до цього ні історичних ні етнографічних підстав. У Галичині вас нема навіть 50 проц., а на Волині поляки так розроджуються, що...

— Що на одну маму припадає по 300 дітей на рік.

— Це знову ваш шовінізм вилазить. Не родяться, а вертають до предківської національности.

— Якто до предківської?.

— Ясна річ! Заки ваші князі заняли ті землі, там жили напевно поляки.

— Хто вам казав?

— Я то чую сам, але крім того доказав посол Строньскі.

Хтось задзвонив до дверей.

— О! Певно мої знакомі! — схопився господар. — Теж з України і люблять її не менше від мене.

В кімнату почали входити якісь елегантні пани.

Познакомились.

Самі степові „тури“, від 5000 десятин у гору. — енські, — яцькі, — инські, — овичі, — евичі...

Господар відразу вдарив у фамілійний тон.

— Ось, панове, маєте тут зразок галицького шовініста. Нічого не признає, всіх ріже, все касує.

Прибувші оглянули мене любим оком і привітно всміхнулися, як небіщики до стелі.

Розмова вязалася сама від себе, хоч місцями гула на гудзі силів. Нові мої знакомі всі любили Україну, бажали їй самостійности і доброї долі. А один з них навіть „многолітствіє“ підніс.

— Нехай живе Україна — сказав теплим, урочистим голосом — але... за Дніпром.

Мені не випадало не подякувати і не зреванжуватися. Не може чоловік вічно бути шовіністом.

— Дякую сердечно за бажання для України. Прошу вас панове не думати, що ми не бажаємо добра і Польщі. Нехай живе Польща, але... за Вислою!

Господар і нові знакомі зірвалися як опарені.

— Як то? Як ви це розумієте?!

— Історично! Адже над Вислою стояла колись таблиця з написом: „Terra ruthenorum“!

Хвильку було тихо, хоч мак сій.

Але швидко знайшлася відповідь, геніяльна, до всього і всюди прилагна.

— To co innego!..

Галактіон Чіпка.

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота 1-го, г. 3. попол. „Дзяди“.

Субота 1-го, г. 7·30 веч. „Таємна дама“, оперетка.

Неділя 2-го, г. 3·30 попол. „Княжна Чардаша“.

Неділя 2-го, год. 7·30 веч. „Моральність пані Дульської“.

Кіна.

„Аполльо“: „Вера Мірцева“.

„Лев“: „Площа Пігаль опівночі“ (Жінка це гріх).

„Оаза“: „Зоря Нового Йорку“ і „Гіпця та Зопця серед людоїдів“.

„Палас“: „Зоря Таверни“.

„Фатаморгана“: „Недоля впавших дівчат“.

НОВИНКИ

— **Ювилей Голови Наукового Товариства ім. Шевченка акад. К. Студинського** відбудеться у неділю 2-го грудня в 11-ій годині передполудне у Музею Т-ва при вул. Чарнецького ч. 24, I. п. Програма свята: 1. реферати про наукову діяльність ювілята — д-ра І. Свєнціцького, д-ра Я. Гординського й проф. М. Тершаківця; 2) Привіти.

— **У справі нинішнього концерту п. В. Тиська** повідомляють нас, що саля Т-ва ім. Лисенка буде як слід огріта, отже єдина причина, яка могла би стримувати декого від присутности на цьому концерті, відпадає.

— **Зневірені життям жінки у Львові** продовжують спроби самогубства; за вчорашній день вирятували від смерти дві такі зневірені: 21-літню К. Коновчак, легку даму і 18-літню С. Ягловську, дівчину без праці.

— **Львівська темна хроніка.** Після кожноразової ліквідації зорганізованої сіти львівських злодіїв приходять звістки про нові крадіжі. Вчора було аж три більших злодійських „виправ“, одна до гуртівні спірту, друга до двох приватних помешкань, де майстри витриха найшли добра за 2000 зол. Одночасно на вул. Набеляка щез з хати багатої пані Чарковської-Голевської шнурок перел так зручно, що нема ні сліду, що в хаті міг бути хтонебудь посторонній. — Півтора року вязниці дістав Іван Кулик, специяліст від вуличної продажі золотих перстенів, роблених з заліза та міді. Останньою його жертвою впав священик Кивацук. Кулик має за собою вже 8 таких процесів.

— **Бандитизм не вгаває.** У Писаровицях (Сянік) невідомі задушили 50-літню Катерину Калітинську і її 20-літню доньку, а відтак підпалили хату. Є здогад, що це був акт помсти, а не грабіж.

— **Катастрофи.** У Барцельоні відчули землетрус; сусідні села знищені; людських жертв нема. — Недалеко Білгороду особовий поїзд зударився з вантажним; 12 осіб ранених. — У Варшаві згоріла фабрика меблів, а в ній 65-літній мущина.

— **Клопіт з рецензентом і членом синдикату.** Управа львівського міського театру має клопіт з офіціяльним театральним рецензентом „Слова Польского“ п. д-ром В. Козіцьким, який від хвилини переходу театру зпід проводу дир. Тшцінського до теперішніх директорів, пп. Барвінського та Зарембн, почав у „Слові Польскім“ принципіяльну, незвичайно гостру кампанію проти теперішнього ведення театру. Ця дирекція внесла на д-ра Козіцького скаргу до синдикату польських денникарів у Львові за його оцінку вистави „Іридіона“. Рада Синдикату розбираючи цю справу, мала неменший клопіт, щоби дійти до якогось рішення: її голоси розбились так, що вона мусіла стриматись від осуду в цій справі.

— **Як мандрують статті.** Відомо, що наша майже вся американська преса передруковує живцем усі новинки, статті та фейлетони з „Діла“, не подаючи здебільша джерела і не прохаючи авторів дозволу на передрук. Що більше характеристичне: деякі з них пропускають підписи авторів. Так зробив канадійський „Український Голос“ з фейлетоном Гелактіона Чіпки п. з. „Наш імперіялізм“, який передрукував звідти черновецький „Час“, підписавши „Український Голос“. Дивні часи настали: „Діло“ іде до Черновець через Вінніпег!

— **Ріжні вістки.** У Берліні почався процес у справі припиненої ліцитації дороцінних предметів мистецтва, продаваних радянським урядом, тому, що до них зголосили претенсії ріжні власники, які є тепер на еміграції. — По інформації „Афтенпостен“ Зігріда Ундсет рішила жертвувати всю свою Ноблівську премію (яких 300.000 зол.) на добродійні цілі. — У Ленінграді помер перший заступник комісаря закорд. справ після жовтневої революції Залкінд. — У Дортмунді вбили комуніста Керстлінга, який недавно перейшов до гітлеріяців. — У Массачузетсі засудили летуна Ляймена на 200 дол. за те, що їдучи на біплані так знизився над летунським майданом, що счинив паніку. — У Парижі помер відомий власник фабрики цукорків у Росії Шарль Сіо, з походження француз. — Д-р Воронов зазнав невдачі; прищепив старому коневі, колись переможцеві в перегонах, железі молодого жеребця і кінь не видержав молодости й здох.

— **Рекорди.** На перегонах у Шанхаю записали рідкий рекорд тоталізатора. При нужеті найбільшої нагороди першим прийшов до мети кінь, на якого поставило всього 5 осіб. Ці щасливці поділилися між собою 10.840 доларами, так, що кожний з них поставивши, по дол. дістав по 2000 дол. — Будівельна криза в Парижі довела до того, що навіть міністри не мають де мешкати. Міністр освіти Ерріо, що є з Ліону, вже 4 роки мешкав при ріжних міністерських будинках; коли він підчас нового складу кабінету Пуанкаре, лишився без портфеля, втратив помешкання і мусів перенестися аж у другу половину міста, напроти ліонського залізничого двірця, до готелю. — У „Вечірній Москві“ читаємо: У Мурманській окрузі оголосили урядову анкету про вживання алькоголю. На перше питання анкети: „Хто більше тепер пє — багаті, середні, бідні чи батраки, село відповідає коротко: „Всі“. На друге питання: „В яких господарствах не пють?“ анкета відповіла: „Одна вдова не пє“.

— **Для кого більша честь?** В італ. місті Ареццо, де вродився один із найбільших поетів Петрарка поставили цими днями в його честь памятник. У святі взяв участь король і представники влади; фашисти звеличували в Петрарці, невідомо чому, предтечу своєї національної ідеї. А щоби дати доказ звязків Петрарки з фашизмом, на статуї, де алегоричні фігури квітчають лавровим вінком Петрарку, одній з цих фігур дали постать Анунціо.

— **Вєчірна в СРСР.** У Москві в „Великім театрі“ влаштували святочне засідання з нагоди 100-ліття уродин Чернишевського. Промовляли: Луначарський, Покровський, Крупська і Ком. — Комісаріят народньої освіти затвердив мінімальні гонорарі за літературні твори: 100 рубл. за друкований аркуш прози, 90 рубл. за критично-публіцистичні статті, від 35—50 руб. за переклади, від 35—60 коп. за рядок вірша. Ех, якби такі гонорарі були в нас! — Пушкінський дім у Ленінграді відкупив від внука Пушкина перстень, який поет подарував своїй жінці у роковини шлюбу. — 1-го листопада було в обігу 986.275.500 рублів. — В Одесі святкували 35-ліття наукової діяльности проф. Я. Бардаха, співробітника Мечнікова, з яким він зорганізував в Одесі 25 літ тому першу бактеріольогічну стацію. — Помер трагічно на ловах молодий приборкувач звірів і цирковий артист А. А. Дуров, син славного кльовна і сестрінок славного приборкувача.

— **Геніяльний наслідувач.** Італія має небуденну сенсацію. Міляньський „Коріере делля Серра“ подав вістку, що один фльорентійський антиквар підписав давно умову з різьбарем досі невідомим Альджео Доссено, який фальшував твори великих мистців Ренесансу так добре, що антиквар продав їх як оригінали на чужині, беручи за це міліони. Ця торгівля тягнулася довгі роки; Доссено був вдоволений скромними тисячами, а антиквар і його спільники багатіли. Якби різьбаря не використовували то пройшли би знову роки такої праці, а Доссено досі не знав би, що на ньому заробляли міліони. У музеях і серед власників великих мистецьких збірок збентеження. Підроблені зразки Доссени пішли до музеїв Ню Йорку, Бостону, Берліна, Відня та Мюнхена. Є між ними мадонни, римські статуї та саркофаги. Найкращі знавці дали себе ошукати і давали письменні посвідки автентичности старовинних архитворів. Жінка одного власника мистецької збірки, вичитавши в пресі про цю „панаму“ поїхала до Доссени з фотографією одного твору. „Чи ви знаєте це?“ — спитала його. „Так, бо я це робив“. „Скільки-ж вам дали за це?“ „10.000 лір“. „А я заплатила за це 3 міліони!“ Доссена мусів бути скажений, що так давав використувати свій геній. А згодом і гордий. Гордою є й Італія, хоча ця історія для неї дещо неприємна.

— **Константинопільські мури.** Мури, що окружають Константинопіль, засуджені на розбір. Вони мають 1600 літ і за той порозбір. Вони [illegible] почали валитися не на жарти. Але турецький уряд обчислив, що направити їх занадто дорого, а лишити це загрожувати життю мешканців, що побудували свої доми у відніжа історичної цитаделі. Вони побудовані Константином Великим 328 р. У будівлі є ще виразні сліди зліпу, якого тайну знали старинні, а не лишили її дальшим поколінням. Мури добудовували та перебудовували напроти віків і кожна частина має прикмети своєї доби; вежі і називаються досі баштою Ісака. Золотими воротами, вежою Льва V. [illegible] вежою. Кожний імператор додавав вежу свого імени і є їх нині 400. Найкраще зберіглись останки муру, що йшов довкола давньої Византії і мур недалеко Босфору з XV. ст. Може найдеться який американський чудак, що схоче відкупити ці руїни і перевезти їх за море для будівлі власної палати.

— **На покриття шкід спричинених першолистопадовими подіями склалдаю** (в доларах): на „Рідну Школу“ спеціяльно для школи У. П. Т. при вул. Мохнацького ч. 12 — 10, на академічну нужду 5, на політичних вязнів 5, на шкоди в Українськім Технічнім Товаристві 2, на шкоди в Тов. „Просвіта“ 2, на шкоди в друкарні „Діла“ 1. — Разом 25 долярів. — **Інж. Витовт Манастирський.**

Дописи.

СТРИЙ. (Збори „Р. Ш.“. — Панахида за пок. д-ра Е. Олесницького. — Посвячення чит. „Просвіти“ в Бережниці. — Листопадові роковини в Стрию. — Заг. збори філії „Просвіти“. — Вистава книжки). 21-го жовтня ц. р. відбулися загальні збори „Рідної Школи“, замітні хіба тим, що в дискусії над звітом уступаючого виділу провідник зборів допустив до непотрібної дискусії над генезою непорозумінь між уступившим головою Бружка, а управою семинара. Справа тота, для зборів менше цікава, не дозволила на передискутування інших суттєвих питань і напрямних товариства. Обмежено до вибору нового виділу під проводом нововибраного голови о. Романа Височанського. Склад виділу і його провідник дають повне право надіятися якнайкращого розвитку установи, що на днях переносить школу вправ до власної реальности при вул. Дрогобицькій. — Заходом Народнього Дому і філії „Просвіти“ відправлено дня 26. жовтня ц. р. в 11-ту річницю смерти поминальне богослуження за упокій душі бл. п. д-ра Евгена Олесницького. — Дня 28. жовтня ц. р. відсвятковано величаво посвячення нової читальні „Просвіти“ в селі Бережниця. Площу під будову дарував Яць Сидор. Цілий тягар і старання біля виведення будови понесли молоді місцеві господарі просвітник Стефан Яців і кооператор Михайло Глушко. Помагали їм і інші односельчани головно померші вже Роман Сачавський і Петро Бутринко. Трудами і завзяттям названих Бережниця, мале, підгірське село, має нині величаву читальню. — Запрошених зі Стрия гостей принято сердечно, а послови Остапови Луцькому устроєно овацію. Під кооперативою привитав його хлібом-сіллю іменем кооперативи і зібраного народу Стефан Яців. Парубки моментально випрягли коні і сотячого на фірі посла самі повезли через тріюмфальну браму до нового будинку читальні. Тут зібрався народ, а декан о. Гошовський в асисті місцевого пароха о. Паньчака і о. Цурковського зі Стрия відправили молебні і посвятили читальню. По тім виголосили промови о. Гошовський від Церкви, Михайло Глушко від комітету будови читальні, д-р Калуський від філії „Просвіти“ Стрий, і Остап Луцький від політичного представництва. Промов тих вислухали присутні з правдивим пієтизмом. По скінченні офіціяльної части ще около дві години велися товариські розмови при скромній перекусці. День був на причуд гарний, торжественний настрій. Ціле свято оставило у всіх присутних на довгі часи миле вражіння і якнайкращий спомин. — 31. жовтня в год. 8. вечером зійшлися стриянці громадянам у своїй домівні. Святочну промову з нагоди листопадових роковин виголосив провідник стриянщини бл. д-р Антін Гарасимів, — а по нім посол Остап Луцький. По тім відспівано стрілецькі пісні. — 1. листопада в год. 5-тій вечером відправлено в парохіяльній церкві під проводом пароха о. Сельського при дуже численній участи священства панахиду над могилою, котру устроїли пластуни і прибрали березовим хрестом, сосниною і вінками від всіх товариств. Пропетерникою та червоною калиною. Проповідь о. Височанського, патріотична і пригарна виголошена, могила, і ціла з[illegible] ще при освітленні церкви — все те стояла при [illegible] [illegible] і пробудило почування [illegible] на учасників, котрі будучі вражіння [illegible]. — Від 2. до 11. [illegible] листопада [illegible] жінки пепеності, позичкувались реції — а по 11. листопада ту і там вритувань. — 15. листопада ц. р. перевела тут. філія „Просвіти“ загальні збори при великій участи делегатів читалень і членів. Від гол. виділу прибув сенатор Галущинський. Над звітом уступаючого виділу перевели члени рівну дискусію і вказали напрямні дальшої роботи. Уступаючому виділови висказано — (що у нас не часто трапляється) — признання і подяку за його доцільну і успішну працю і постановлено внесок на оставлення того самого виділу і на дальший рік. По причині одначе здекомплектування дотеперішнього виділу на домагання голови філії вибрано новий виділ. Членів виділу добрано в той спосіб, що філія має контакт зі всіми верствами нашої суспільности і важнішими установами. Головою і на той рік вибрано адв. д-ра Калуського, а до виділу увійшли знані народні робітники і тому новий виділ дає повну запоруку інтензивности і доцільности конструктивної праці. Найкращим моментом зборів була прегарна промова сен. Галущинського. Поминаючи контакт з читальнями в повіті, ведення військової цементарні, устроювання національних свят, і т. п., що все забралоб за богато місця, піднести належить, що філія „Просвіти“ Стрий устроїла при помочі Українського Базару в часі від 7. до 18. жовтня ц. р. виставу книжки. Схоплено всі наші і радянські видавництва української книжки, часописів і вит. Виставу ожвавлено викладами, дуже совісно опрацьованими і гарно виголошеними пп. дир. Цісиком, на тему зацікавлення книжкою в минувшині й тепер — д-ра Шурата на тему „Народній український книгоноша та його значіння в житті українського народу“ — проф. Стельмахової на тему „Роля жінки як авторки і читача в українській суспільности“, — проф. Крушельницького на тему „Книжка і мистецтво“ і проф. Залеського на тему „Книжне почитання на Україні в давнині і тепер“. Пропаганду вистави перевела „Просвіта“, а фінансування Український Базар. Нових книжок закуплено на виставу за суму понад 3.000 зол., з чого в часі вистави продано ледви за суму понад 400 зол. Фреквенція відвідуючих виставу вдоволяюча. Моральний успіх вистави вповні осягнено бо вистава тота, а особливо виклади розбудили особливо у молоді велике заінтересування до рідної літератури і преси.

В. К.

РОГАТИНЩИНА. (Поминки по погиблих українських стрільцях в Пукові.) Дня 22. листопада ц. р. новоосновании „Союз Українок“ в Пукові, рогатинського пов. уряди поминки за погиблих стрільців села Пукова. По Службі Божій і панахиді пішли присутні до „Народнього Дому“, де порываючі промови виголосили п. Аркадія Гургулова, голова повітового „Союзу Українок“, посол Кузик Степан і місцевий парох о. Солонй. Після скромного приняття учасники розійшлись піднесені духом домів, зібравши попередньо 15 зол. на українських інвалідів. За ініціятивою посла Кузина постановлено будову памятника полеглих стрільців у Пукові, на яку то ціль посол Кузик зложив перший щедрий дар, за що йому слід прилюдно подякувати.

САМБІР. (*Українська шедрість на польські установи*). Між 1. і 10. листопада 1928 р. по заходам о. Гординського в церкві громадська рада в Кульчицях Шляхотських, самбірського повіту, ухвалила одноголосно пошанувати десятьлітні роковини польської держави дарово фондацією сорок моргів громадського пасовиска для оснування на ньому польської рільничої школи в Кульчицях Шляхотських. Дар цей підносить ще та чисто українська громада закупном множества вілових налінок, які польський комітет видав на доміз тої ювилейної школи для цілого повіту. Шкода, що о. Гординський на своїй проповіди, ані ніхто з вісімнадцятьох тамошніх студентів не звернув перед тим уваги радних на те, що Т-во „Просвіта“ удержує в Маковаимю [illegible] Товсіта [illegible] рільничу школу українську і що можна таку саму школу можна заснувати і в Кульчицях Шлях. Староста зі Самбора вілзвав письменними відозвами всі громади з повіту, щоб кожда з них продала зі свого громадського маєтку по два морги поля на ту ціль, або зложила в готівці більшу суму на будову польської школи. Так то нашим коштом будується школи. Так то нашим коштом будується польські школи на „кресах“. Прибічник польської школи на „кресах“. Прибічна Повітова Рада в Самборі, в якій засідає і кількох українців, ухвалила удалити кошти повіту в Самборі „Бойове ім. Пілсудського“ і дати виготовлену з помогу „Przysposobienia Wojskowego“ та на „Sierżmiec Powiatowy Samborski“ та [illegible] Осінькім відомо, то ані в Samborze“. Повітова Рада ані [illegible] громада з Самборщини не ухвалила дати якоїсь [illegible] для котрогонебудь з українських товариств з культурними цілями.

Нові книжки й журнали.

НОВІ КНИЖКИ.

Джордж Рессел: **До великих діл!** Львів, 1928, стор. 38. Ціна 0·50. Зміст: Пробуджа сільського життя. Необхідність корінних змін у сільському господарстві. Створення нового соціяльного ладу. Місто і село. До великих діл. Ідеали сільської цивілізації.

Читанка про лихварів і шахраїв та про те як від них визволитися з образками в тексті. Впорядкував К. Коберський. РСУК. Львів 1928. Стор. 90. Ціна 1 зол. Зміст: Хто і як нас визискує. В кооперації наш ратунок! Шкідники кооперації. Загадки.

А. Гаврилко: **Між кооперативними продавцями.** Нариси. РСУК. Львів 1928. стор. 45. Ціна 0·30. Зміст: Передкова. Нелад. Злість. Ще один податок. Знав лїпше від ревізора. Нагода. Довги на стінах. Страшний тип. Маніпулянти. Варта виліпити такого. Аж тоді буде лад.

А. Божиковський: **На зустріч майбутности.** Нарис. РСУК. Львів 1928. стор. 46. Ціна 0·35. Зміст: Початок і розвій кооперативи дітий в Лашшині. Розговірки з учениками на тему ощадностей. Початок і розвій кооперативи „Зірка" серед шкільної молоді. Діточа кооператива під моїм виключно проводом. Моя перша нарада з родичами в справі діточих ощадностей в 1926 р. Друга нарада з родичами в справі діточих ощадностей. Початок і розвій дрібної ощадности між старшим громадянством. Памятний день. Час проби. Значіння кооперативного свята для поширення ідеї ощадности. Основання кредитово-щадничої кооперативи „Поміч" на статутах РСУК. — 1922 р. Розвиток кооперативи „Поміч" по зареєстрованні статута (до січня 1927 р.). 1928 рік.

Ю. Павлиховський: **Микола Левитський.** В 50-ліття його громадсько-кооперативної праці 1878—1928. (Біографічний нарис з портретом Ювилята). РСУК Львів 1928. стор. 16.

Д-р Павло Коберський: **Економіка українських земель під Польщею.** (Нарис економічної географії). РСУК. Львів 1928. Ціна 2·50. Необхідний підручник для піддания багатств нашого краю та його економічного устрою, опертий на останніх даних статистики.

Проф. Д-р Юліус Гірш-Д-р Коберський: **Сучасна організація торговлі.** РСУК. Львів 1929. стор. 56. Ціна 1·50 зол. Праця найкращого знавця модерного торговельного життя, б. міністра німецької держави, з доповненнями, які узгляднюють умови нашого життя.

ЖУРНАЛИ И БРОШУРИ.

Літопис українського друку. Харків, 17 листопада.

Вікна. Література-мистецтво-критика. Редагує колегія: В. Бобинський, П. Козланюк, С. Тудор. Ч. 8/9. Львів, вересень-жовтень 1928.

Учительське Слово, орган „Взаїмної помочі українського учительства" Львів, грудень, ч. 12.

Вільне Козацтво, Прага, 25 листопада, ч. 24.

Великодня Писанка р. 1928. Ст. 10. Харбін. В-во „Зелений Клин".

„Тарас Шевченко", 1928. Ст. 12. Харбін. В-во „Зелений Клин".

Що знати повинна кожна людина. 1928. Ст. 10. Харбін. В—во „Зелений Клин".

†

Іван Породко

урядник заведення обезпечень від випадку, помер по короткій важкій недузі дня 30. листопада ц. р. в 55. році життя.

Похорон відбудеться в неділю дня 2. грудня ц. р. о год. 2. з полудня в Клепарові з дому жалоби при вул. Сокола ч. 49. на Клепарівський цвинтар, на який запрошує свояків і знайомих.

1028 1—1 **Жінка.**

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича на Волині.

Ковель

2/XII Вій.
3/XII Барон Кіммель.

Камінь-Коширск

4/XII Маруся Богуславка
5/XII Гейша.
6/XII Барон Кіммель. 11—?

Надзвичайні датки на потреби Рідної Школи" зложили Вп.: В першу річницю смерти бл. п. Кароліни з Ігнатів Вишневської 25 зол. Родина., інж. Андрій Корнелля 30 зол., Евгенія Шаркова 10 зол., Українська Студентська Громада в Варшаві 25 зол., Коопер. „Надія" в Монастирі 25 зол., Коопер. „Поміч" в Беску 25 зол., Коопер. „Свіча" в Княжолуці ад Долина 25 зол., Корпорація „Чорноморе" в Кракові 25 зол., на покриття шкід у „Р. Ш." і взиває усі братні Корпорації тої ж назви, а то: в Данцігу, Познані, у Львові і Варшаві: о. Михайло Двогомирецький, Мигавка 5 зол., Олена Величко, Воля нижня ад Сянік 10 зол. з нагоди іменин свого мужа, Уряд парохіяльний Маріямпіль, збірка 13·80 зол., Иосиф Рибачевський, Судова Вишня 14 зол. як одноденний заробіток і взиває всіх інтелігентів Судово-Вишенщини до зложення одноденного заробітку на „Р. Ш." тим більше, що не переведено в жовтни надзвичайної збірки, Т-во „Луг" Визова, пов. Жовква 10 зол., о. Сорокевич Роман, Лішки горішні 10 зол. збірка на весілю; Читальня „Просвіта" та інші Товариства в Ясеневі ад Броди 23·50 зол.; Теодор Ліпкевич, Отвоцк 10 зол. — ВП. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа.

Оголошення. Цим доводимо до відома, що в м. Дубні на Волині з днем 18 листопада 1928 р. відкрило свою діяльність „Українське Центральне Кредитово-Ощадниче Товариство" в Дубні, кооператива з обмеженою відповідальністю. Кооператива ставить своєю головною метою економічне зміцнення й унезалежнення своїх членів та піднесення їх культурно-освітнього рівня. Селяни, робітники й трудова інтелігенціє! Вступайте численно до своєї кооперативи! Памятайте, що тільки через свою кооперативну організацію Ви поправите своє нуждене життя й унезалежните себе від визиску капіталістів і спекулянтів! Пай (уділ) цієї кооперативи 10 золот. у золоті й вписове 2 зол. у золоті. — Заяви про приступлення в члени, як рівнож паї й вписове просимо складати в скарбника кооперативи Івана Павлюка. — За Управу Українського Центр. Кредит. Ощад. Т-ва" в Дубні. — Яр. Андрощук, Н. Мельник, С. Скорбатюк.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛУЦИК ПЕТРО с. ГРИГОРА і Докії уроджений 1899 р. в Більчу золотім пов. Борщів і там замешкалий, уневажнює згублену книжочку військову, видану через Повітову Команду „Уз." в Чорткові. 1013 1—3

ЛІЧІТЬСЯ ВОДАМИ МІНЕРАЛЬНИМИ фабрики „Здрове". Ділають краще всіх инших! Дістати можна в Аптиках. 874 3—9

НА РАТИ розкладані **канапи** гобелінові 55 зол. **Фотелики** 45. **Отомани** 55. **Матераци** з морської трави 30, Волосінні 75. — Фабрика ЗАКС, вул. Личаківська ч. 132. 897 4—4

МОСЯЖНЕ ЛІЖКО 200 зол. Кухонне 13. Серникове тапіцероване 45·—, Сіткове 40·—. **Вилади** дротяні 26·—. Умивальки 5. — Фабрика ЗАКС, вул. Личаківська ч. 132. 898 4—4

„**М**ОНЮШКО" Зіморовича 10, поручає фортепяни, піяніна в ріжних цінах на догідні сплати. 947 3—3

ФОТОГРАФ ЯНУШЕВИЧ, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої). Тел. 39 60. 951 3—3

ГОЛОВНИЙ СКЛАД панчіх Ліхта, Гетманська 22 поручає вовняні камізельки; реформи, трикоти Єгера, рукавички оказійно. 1025 1-1

ВЛАСНИЧКА вищої школи жіночого кравецтва повідомляє, що при школі відкрито робітню мундурків, для учениць жіночих шкіл, по ціні 20 зол. Також приймає працю в найскромнішім крузі, по найнизших цінах. М. Колдовська. Академічна 22. 497 12—?

КАМЕНИЦЯ одноповерхова, 3 кімнати і кухня вільні, ціна 4.500 дол., околиця Личакова.

КАМЕНИЦЯ двоповерхова, нова, ціла вільна, ціна 15.500 дол., вклад 8.000 дол., околиця вул. Зеленої.

КАМЕНИЦЯ двоповерхова, середмістя, брама віздова, ціна 18.000 дол.

КАМЕНИЦЯ триповерхова, середмістя, 5 кімнат, кухня вільні, ціна 30.000 дол.

ПАРЦЕЛЯ, середмістя, 180 сяжнів. — Продасть агенція „Фортуна" вул. Фрідріхів 8. 1009 2—2

ТОЛОЧАЛЬНЯ наймодніших десенів на плюшевих плащах, навіть зницщених. Відсвіжування на спеціяльних машинах. Перероблювання на модний фасон. Фарбовання футер липським способом. — М. Волянська-Павлюк. Львів, вул. Собіського ч. 12. Тел. 17—04 270 16—?

ВСІЛЯКІ годинникарсько-юбілерські роботи виконує найстаранніше Домбровскі-Розважевскі Львві (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 2481 а) 24—?

ПРИСТІЙНИЙ кавалер, державний урядник, ожениться з Українкою, панною молодою і гарною. Посаг неконечний. Письмо з фотографією слати: p. Stopnica (Kieleckie), skrzynka pocztowa „36". 1017 1-1

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик препізійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони звісна фірма **Іван Зельтенрайх.** Львів, пл. Марійська ч. 5 3 122-?

ШОВКИ, велюри, коронки, додатки до кравецтва, найдешевше **Бляуштайн.** вул. Валова ч. 11. 828 4 6

ГРИБИ. Висилаю почтою за посліплатою, оплачено, гарні, вибирані гриби (найменше 5 кг.) по 24 зол. за кільо, також повидла з чистих сливок з цукром, бочілочка 5 кг. 12 зол.; правдива овеча бриндза в 5 кг. бочілочках за 15 зол.; волоські оріхи 5 кг. за 20 зол. та великі сушені груші 5 кг. за 12 зол. — **Ф-ма М. Штуммер, Косів к. Коломиї.** 957 5—10

ФІРАНКИ, капи, дивани, хідники, автоматичні стори, поручає по найнизших цінах. Склад меблів, декорацій постелі **Йосиф Шустер.** Львів, вул. Рутовського ч. 10. 958 5—10

ПІСТИНЬ: на продаж 11 моргів городу в однім куснику. — Зголошення тільки листовні під адресою: П. Журовська, Львів, Богуславського 14. 949 4—5

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Повідомлення.

Повідомляємо отсим, що ми поширили наше дентистичне ателє і маємо змогу виконувати всякі дентистичні роботи після найновіших систем, як пльомбовання порцеляною, золоті коронки, зуби на каучуку і золоті, без піднебіння. — Направи в однім дни. — Ціни дуже приступні.

Д-р В. Янович лікар. 1014 2—3 **Емма Янович** дентистка.

Станиславів — біля почти.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.